

Living & Learning
Dysgu i Dyfu

“Costing not less than everything”

Exploring Generosity and Stewardship

“Yn costio dim llai na phopeth”

Archwilio Haelioni a Stiwardiaeth

ATHROFA PADARN SANT
ST PADARN'S INSTITUTE

Mae modiwlau'r Cwrs Dysgu i Dyfu wedi eu cynllunio i alluogi grwpiau o Gristnogion i ddod ynghyd mewn cymunedau dysgu i archwilio eu ffydd ac i ddyfnhau eu bywyd gweddi a gwasanaeth. Mae meithrin dealltwriaeth a'r sgiliau angenrheidiol ar gyfer cenhadaeth a gweinidogaeth yn digwydd wrth i ni rannu â'n gilydd a chwilio am wirionedd Duw, sydd i'w gael yn yr ysgrythurau, traddodiadau'r eglwys a'r profiadau cyffredin a rannwn fel disgyblion Crist yng Nghymru'r unfed ganrif ar hugain.

Mae'r modiwl hwn yn adlewyrchu gwerthoedd eglwys sy'n dysgu. Gofynnir i unigolion weithio gydag eraill mewn grwpiau, a thrwy hynny greu cymunedau dysgu sydd wedi eu cynllunio i helpu a chynnal ei gilydd. Mae'r gwaith yn digwydd ar y cyd. Nid oes unrhyw ddarlithoedd, ar wahân i'r rheini a ddarparwyd i hwyluso dysgu'r grŵp cyfan. Mae'r holl ddysgu wedi ei gynllunio i fod yn fyfyrionol a gweddigar fel y gall fod o help i drawsnewid y ffordd y mae unigolion a grwpiau yn deall eu ffydd ac yn ymateb i Iesu Grist.

Mae'r modiwl arbennig hwn yn canolbwyntio ar ddiwinyddiaeth stiwardiaeth gyda'r gobaith y bydd archwilio a myfyrio ar y rhan hon o'n ffydd a'n bywyd nid yn unig yn taflu goleuni ar ein sefyllfa bresennol ond hefyd yn cyflwyno'r cymhelliad a'r cyfle i dyfu fel unigolion, eglwysi a chymunedau.

Mae chwech o sesiynau i'r modiwl hwn. Gofynnir i unigolion ddarllen y cyflwyniad i'r sesiynau cyn dod i'r grŵp.

About the Course

The modules of the Living and Learning Course are designed to enable groups of Christians to come together in learning communities to explore their faith and to deepen their life of prayer and service. Growth in understanding and in the skills required for mission and ministry happens as we share together in the search for God's truth, found in the scriptures, the traditions of the church and the common experiences we share as Christ's disciples in twenty first century Wales.

This module mirrors the values of a learning church. Individuals are called to work with others in groups, thereby creating learning communities which are designed to help and support each other. The work is collaborative. There are no lecturers, only those designated to facilitate the learning of the whole group. All learning is designed to be reflective and prayerful so that it can help to transform the way that individuals and groups understand their faith and respond to Jesus Christ.

This particular module focuses on the theology of stewardship with the expectation that exploring and reflecting on this area of our faith and life will not only illuminate our current situation but also provide the motivation and opportunity for growth as individuals, churches and communities.

This module has six sessions. Individuals are asked to read the introduction to the sessions before attending the group.

Beth yw Stiward?

Cyn y Sesiwn

1. Darllenwch y Cyflwyniad i'r sesiwn
2. Ystyriwch yr hyn rydych yn ei wybod yn barod am stiwardiaid a stiwardiaeth
 - a. Pryd/Ble y clywsoch ddefnyddio'r geiriau stiwardiaid a stiwardiaeth?
 - i. Yng nghyd-destun yr eglwys?
 - ii. Y tu allan i'r eglwys?
 - b. Pa mor eang oedd yr ystyr?
 - i. Arian yn unig?
 - ii. Ehangach – os felly, beth?

What is a steward?

Before the Session

1. Read the Introduction to the session
2. Reflect on what you know already about stewards and stewardship
 - a. When/where have you heard the words steward or stewardship used?
 - i. In the context of church
 - ii. Outside church
 - b. How wide was the meaning?
 - i. Just money
 - ii. Wider – if so, what?

Mae stiwardiaeth yn air, syniad neu gysyniad y gellir dod ar ei draws yn yr eglwys a thu allan iddi. Mae'r modiwl hwn yn archwilio'r ddealltwriaeth Gristnogol o stiwardiaeth, diwinyddiaeth stiwardiaeth, yn y gred fod diwinyddiaeth ddyfnach, gliriach o stiwardiaeth yn gyfraniad pwysig i ddisgyblaeth bersonol a chenhadaeth yr eglwys. Mae'r sesiwn gyntaf hon yn darparu cyfle i ni ystyried ac adnabod ein dealltwriaeth bresennol ac yna'n ein cyflwyno i'r adrannau fydd yn cael eu hystyried mewn mwy o fanylder yn y sesiynau eraill.

O fewn grŵp o Gristnogion, mae'n debyg y bydd stiwardiaeth yn cael ei deall mewn llawer o ffyrdd gwahanol, megis (ac nid yw'r categorïau hyn o reidrwydd yn gyfyngedig nac, yn wir, yn rhestr gyflawn):

Rheolaeth gyllidol yr eglwys
Ymgyrchoedd i gynyddu rhoi
Agweddau at gyfoeth a meddiannau
Rhoi amser, doniau ac arian i'r eglwys
Gofalu am yr amgylchedd
Gofal cyfrifol/defnydd o feddiannau
Agwedd ar fod yn ddisgybl
Bod yn ddisgybl cyfrifol a hael

I rai, rhan benodol o'r cysyniad ehangach o fod yn ddisgybl yw stiwardiaeth; i eraill mae'n disgrifio bod yn ddisgybl yn ei gyfanrwydd. Ar lawer ystyr, mae stiwardiaeth yn enghraifft o'r hyn a alwyd yn gysyniad 'portmanto', un sy'n abl i gymhathu mwy a mwy o ystyron. Y perygl, wrth gwrs, yw i gysyniad sy'n berthnasol i bopeth yn gyffredinol beidio disgrifio unrhyw beth arbennig yn y diwedd.

Yn y modiwl hwn, rydym yn cydnabod fod adrannau arbennig o'n bywyd, megis ein hagwedd at gyfoeth a meddiannau, â chysylltiad agos â stiwardiaeth, ond hefyd fod llawer o briodolddau stiward da yn disgrifio'n gyffredinol beth yw bod yn ddisgybl. Mae stiwardiaeth fel lens sy'n sicrhau ein bod, wrth edrych drwyddo ar fywyd a ffydd, yn gweld (rhai) pethau'n glir, heb i ni golli golwg ar berthnasau pwysig eraill.

Dechreuwn gydag ystyr sylfaenol y gair 'stiward': rhywun yr ymddiriedir ynddo i ofalu am a defnyddio meddiannau neu gyfoeth person arall. Dim ond ychydig o weithiau y mae'r geiriau yn yr Hebraeg a'r Groeg a gyfieithir fel 'stiward' yn digwydd yn y Beibl ond gan fod yr Hen Destament yn cadarnhau mewn nifer o ffyrdd fod popeth sy'n bodoli yn gorwedd o fewn gallu a pherchnogaeth Duw, mae 'stiward' o'r herwydd yn deitl addas i ddisgrifio rôl cyfrifoldeb ac atebolrwydd bodau dynol ym myd Duw. (Salm 8 - mae'r testunau y cyfeirir atynt yma wedi eu hatgynhyrchu'n llawn ar ddiwedd y cyflwyniad hwn os ydych am gyfeirio atynt.) Mae cysylltiadau yma ag athrawiaeth Gristnogol y creu ac â rôl gosmig Crist a ddisgrifir yn rhai o adnodau a meddyliau mwyaf pellgyrhaeddol Paul (Colosiaid 1:15-20).

Yn yr hanesion am bobl Dduw yn yr Hen Destament, mae cyfoeth weithiau'n fendith, bryd arall gall fod yn ffynhonnell temtasiwn, ac eto hefyd yn adnodd neu'n gyfle i wneud gwaith Duw, ufuddhau i'w ewyllys a hyrwyddo ei fwriadau.

Yn Efengylau'r Testament Newydd, mae Iesu, yn ei ddysgeidiaeth, yn enwedig ei ddamhegion, yn dychwelyd yn aml at y themâu hyn, ac yn herio ei wrandawyr a'i ddisgyblion i ymddiried eu bywydau o'r newydd ac yn llwyrach. Mae Actau'r Apostolion a rhai o'r epistolau yn dangos i ni fod y Cristnogion cyntaf wedi ymgodymu â'r cwestiynau sut y dylent ystyried a thrafod eu harian a'u meddiannau, fel unigolion ac fel eglwys.

Mae myfyrio ar y deunydd Beiblaidd, ynghyd â'r credoau a'r athrawiaethau sydd wedi eu gosod allan ers hynny, yn ein harwain at galon ein cred yn Nuw fel Trindod, dynameg o roddi a derbyn. Yn ystod cwrs ein bywyd Cristnogol, gwahoddir ni i rannu yn y broses ddynamig honno a chaniatáu iddi ffurfio ein bywydau, ein

Stewardship is a word, an idea or a concept that can be encountered both in the church and outside it. This module explores the Christian understanding of stewardship, the theology of stewardship, in the belief that a deepened, articulated theology of stewardship makes a significant contribution both to personal discipleship and the mission of the church. This first session provides an opportunity for us to reflect upon and identify our current understandings and then introduces the areas that will be considered in greater detail in the other sessions.

Within a group of Christians, it is likely that stewardship will be understood in many different ways, such as (and these are not necessarily exclusive categories or indeed a complete list):

- Church financial management
- Campaigns to increase giving
- Attitudes towards wealth and possessions
- Giving of time, talents and money to the church
- Care of the environment
- Responsible care/use of possessions
- An aspect of discipleship
- Generous responsible discipleship

For some, stewardship is a specific part of the larger concept of discipleship, for others it describes discipleship as a whole. In many ways stewardship is an example of what has been called a “portmanteau” concept, one capable of assimilating more and more meanings. The danger, of course, is that a concept that relates to everything in general ends up describing nothing in particular.

In this module, we recognize that certain areas of our lives, such as our attitudes towards our wealth and possessions, are closely associated with stewardship, but also that many of the characteristics of a good steward also describe faithful discipleship in general. Stewardship is like a lens through which we look at life and faith which ensures that we see (some) things clearly, nor do we lose sight of other important relationships.

We start with the basic meaning of the word “steward”: someone who is entrusted with the care and use of another’s possessions or wealth. The actual words in Hebrew and Greek that are translated as “steward” only occur a few times in the Bible but as the Old Testament affirms in a number of ways that all that exists lies within God’s power and possession, so “steward” becomes a title apt to describe the responsible and accountable role of human beings in God’s world. (Psalm 8 – the texts referred to here are reproduced in full at the end of this introduction if you want to refer to them.) There are connections here to the Christian doctrine of creation and to the cosmic role of Christ described in some of Paul’s most wide-ranging verses and thought (Colossians 1:15-20).

In the stories of God’s people in the Old Testament, wealth is sometimes a blessing, on other occasions it can be a source of temptation, and yet also a resource or opportunity to do God’s work, obey his will and further his purposes.

In the Gospels of the New Testament, Jesus, in his teaching, especially his parables, revisits these themes, and challenges his hearers and disciples to a deeper, renewed commitment of their lives. The Acts of the Apostles and some of the epistles show us the first Christians grappling with the questions of how they should regard and handle their money and possessions, both individually and as a church.

Reflection upon the Biblical material, together with the Christian beliefs and doctrines that have been formulated subsequently, leads us to find at the heart of our belief in God as Trinity a dynamic of giving and receiving. In the course of our Christian lives we are invited to share in that dynamic process and to allow it to

haddoliad, ein cenhadaeth.

Fel stiwardiaid derbyniwn a rhoddwn, rhoddwn a derbyniwn.

Astudiaeth fer o'r gair

Mae'r gair "stiward" neu "steward" yn Saesneg yn dod o'r geiriau Eingl-sacsoneg "stig" neu "stye", sy'n golygu lle amgaeedig neu neuadd, a'r gair "wéord", sy'n golygu ceidwad. Ceidwad lle amgaeedig, felly, yw stiward.

Yn yr Hen Destament yr ymadrodd a ddefnyddir gan amlaf i gyfieithu stiward yw "'ish `al bayith", yn llythrennol dyn dros y tŷ. Mae'n digwydd yn aml yn hanes Joseff yn Genesis ac mewn mannau eraill i olygu'n syml rheolwr tŷ. Gall fod yn gaethwas neu'n berson rhydd ac weithiau ymddengys ei fod mewn safle o gryn awdurdod a chyfrifoldeb. Ni chaiff ei ddefnyddio'n drosiadol na gydag ystyr ysbrydol.

Yn y Testament Newydd, mae dau air i'w hystyried: y gair arferol, oikonomos, yn llythrennol 'rheolwr y tŷ', ac epitropos, y mae ei ystyr, 'trysorydd' neu 'gwarcheidwad', weithiau'n gorgyffwrdd â rôl stiward, ac yn cael ei gyfieithu felly. Digon tebyg yw'r ystyr creiddiol i un yr Hen Destament, ond mewn nifer o'i ddamhegion mae Iesu'n defnyddio ymddygiad ac agwedd stiwardiaid i ddarlunio ein perthynas â Duw. O ganlyniad, cawn Gristnogion yn cael eu disgrifio fel stiwardiaid (gweinyddwyr, goruchwylwyr) gras neu ddirgelion Duw (1 Pedr 4:10; 1 Corinthiaid 4:1).

Rhannau o'r Beibl y cyfeirir atynt uchod.

Salm 8

¹ O ARGLWYDD, ein Iôr,
mor ardderchog yw dy enw ar yr holl ddaear!
Gosodaist dy ogoniant uwch y nefoedd.

² codaist amddiffyn rhag dy elynion
o enau babanod a phlant sugno,
a thawelu'r gelyn a'r dialydd.

³ Pan edrychaf ar y nefoedd, gwaith dy fysedd,
y lloer a'r sêr, a roddaist yn eu lle;

⁴ beth yw meidrolyn, iti ei gofio,
a'r teulu dynol, iti ofalu amdano?

⁵ Eto gwnaethost ef ychydig islaw duw,
a'i goroni â gogoniant ac anrhydedd.

⁶ Rhoist iddo awdurdod ar waith dy ddwylo;
a gosod popeth dan ei draed:

⁷ defaid ac ychen i gyd,
yr anifeiliaid gwylltion hefyd,

⁸ adar y nefoedd, a physgod y môr,
a phopeth sy'n tramwy llwybrau'r dyfroedd.

⁹ O ARGLWYDD, ein Iôr,
ardderchog yw dy enw ar yr holl ddaear!

shape our lives, our worship, our mission.

As stewards we receive and give, give and receive.

A little word study

The English word "steward" comes from the Anglo-Saxon words "stig" or "stye", meaning an enclosure or a hall, and the word "wéord", which means keeper. A steward is a stye-keeper.

In the Old Testament the phrase usually translated as steward is " 'ish `al bayith", literally man over the house. It occurs frequently in the story of Joseph in Genesis and elsewhere with the straightforward meaning of household manager. The person may be a slave or free and sometimes seems to hold a position of substantial power and responsibility. It is not used in any spiritual or metaphorical sense.

In the New Testament, there are two words to consider: the usual word, oikonomos, literally 'ruler of the house', and epitropos, whose meaning of 'treasurer' or 'guardian' sometimes overlaps with the role of, and is translated as, steward. The core meaning is much the same as in the Old Testament, but in a number of parables Jesus uses the behaviour and attitudes of stewards to illustrate our relationship to God. Following on from this we find Christians described as stewards of God's grace or mysteries (1 Peter 4:10, 1 Corinthians 4:1).

Biblical Passages referred to above.

Psalm 8

- ¹ O LORD, our Sovereign,
how majestic is your name in all the earth!
You have set your glory above the heavens.
- ² Out of the mouths of babes and infants
you have founded a bulwark because of your foes,
to silence the enemy and the avenger.
- ³ When I look at your heavens, the work of your fingers,
the moon and the stars that you have established;
- ⁴ what are human beings that you are mindful of them,
mortals that you care for them?
- ⁵ Yet you have made them a little lower than God,
and crowned them with glory and honour.
- ⁶ You have given them dominion over the works of your hands;
you have put all things under their feet,
- ⁷ all sheep and oxen,
and also the beasts of the field,
- ⁸ the birds of the air, and the fish of the sea,
whatever passes along the paths of the seas.
- ⁹ O LORD, our Sovereign,
how majestic is your name in all the earth!

Colosiaid 1:15-20

¹⁵ Hwn yw delw'r Duw anweledig, cyntaf-anedig yr holl greadigaeth; ¹⁶ oherwydd ynddo ef y crëwyd pob peth yn y nefoedd ac ar y ddaear, pethau gweledig a phethau anweledig, gorseddau, arglwyddiaethau, tywysogaethau ac awdurdodau. Trwyddo ef ac er ei fwyn ef y mae pob peth wedi ei greu. ¹⁷ Y mae ef yn bod cyn pob peth, ac ynddo ef y mae pob peth yn cydsefyll. ¹⁸ Ef hefyd yw pen y corff, sef yr eglwys. Ef yw'r dechrau, y cyntaf-anedig o blith y meirw, i fod ei hun yn gyntaf ym mhob peth. ¹⁹ Oherwydd gwelodd Duw yn dda i'w holl gyflawnder breswyllo ynddo ef, a thrwyddo ef, ar ôl gwneud heddwch trwy ei waed ar y groes, i gymodi pob peth ag ef ei hun, y pethau sydd ar y ddaear a'r pethau sydd yn y nefoedd.

1 Pedr 4:10

¹⁰ Yn ôl fel y derbyniodd pob un ohonoch ddawn, defnyddiwch eich dawn yng ngwasanaeth eich gilydd, fel gweinyddwyr da ar amryfal ras Duw.

1 Corinthiaid 4:1

¹ Bydded i bob un ein cyfrif ni fel gweision Crist a goruchwylwyr dirgelion Duw. ² Yn awr, yr hyn a ddisgwylir mewn goruchwylwyr yw eu cael yn ffyddlon.

Colossians 1:15-20

¹⁵ He is the image of the invisible God, the firstborn of all creation; ¹⁶ for in him all things in heaven and on earth were created, things visible and invisible, whether thrones or dominions or rulers or powers—all things have been created through him and for him. ¹⁷ He himself is before all things, and in him all things hold together. ¹⁸ He is the head of the body, the church; he is the beginning, the firstborn from the dead, so that he might come to have first place in everything. ¹⁹ For in him all the fullness of God was pleased to dwell, ²⁰ and through him God was pleased to reconcile to himself all things, whether on earth or in heaven, by making peace through the blood of his cross.

1 Peter 4:10

¹⁰ Like good stewards of the manifold grace of God, serve one another with whatever gift each of you has received.

1 Corinthians 4:1

¹ Think of us in this way, as servants of Christ and stewards of God's mysteries. ² Moreover, it is required of stewards that they should be found trustworthy.

Ar gyfer y Sesiwn hon

Cyrraedd Ac Addoli

1. Rhowch gyfle i bob person gyflwyno'i hun
2. Addolwch gyda'ch gilydd.

Prosiect 1

Fel grŵp

Rhannwch y ddealltwriaeth o stiward a stiwardiaeth sydd gennych yn dod i'r cwrs hwn.

- a. Pryd/Ble y clywsoch ddefnyddio'r geiriau stiwardiaid a stiwardiaeth?
 - i. Yng nghyd-destun yr eglwys?
 - ii. Y tu allan i'r eglwys?
- b. Pa mor eang oedd yr ystyr?
- c. A oes yn eich tyb chi unrhyw arwyddocâd negyddol i'r gair stiwardiaeth?

For this Session

Arrive and Worship

1. Allow each person to introduce themselves
2. Worship together

Project 1

As a group

Share the understanding of steward and stewardship that you bring to this course.

- a. When/where have you heard the words steward or stewardship used?
 - i. In the context of church
 - ii. Outside church
- b. How wide was the meaning?
- c. Does the word 'stewardship' have any negative connotations for you?

Prosiect 2

Fel grŵp

Darllenwch 1 Cronicl 29:1-22, stori cysegru'r deml

Archwiliwch yr agweddau at gyfoeth a meddiannau sydd i'w gweld yn yr hanes.

1 Cronicl 29

¹Dywedodd y Brenin Dafydd wrth yr holl gynulleidfa, "Y mae fy mab Solomon, a ddewiswyd gan Dduw, yn ifanc a dibrofiad, ond y mae'r gwaith yn fawr oherwydd mai palas i'r ARGLWYDD Dduw, ac nid i fod dynol, yw hwn. ² Yr wyf wedi paratoi hyd eithaf fy ngallu ar gyfer tŷ fy Nuw; rhoddais aur ar gyfer popeth aur, arian ar gyfer popeth arian, pres ar gyfer popeth pres, haearn ar gyfer popeth haearn a choed ar gyfer popeth o goed. Rhoddais hefyd feini onyx a meini i'w gosod, meini glas ac amryliw, gemau gwerthfawr o bob math, a llawer o alabaster. ³ Hefyd, am fy mod yn ymhyfrydu yn nhŷ fy Nuw, yr wyf wedi rhoi fy nhrysor personol o aur ac arian i dŷ fy Nuw;⁴ ar ben y cwbl, yr wyf wedi paratoi ar gyfer y cysegr dair mil o dalentau o aur Offir a saith mil o dalentau o aur coeth, i'w rhoi'n haenau ar barwydydd y tai, ⁵ yr aur ar gyfer popeth aur, a'r arian ar gyfer popeth arian, ac ar gyfer holl waith y rhai celfydd. Pwy sy'n barod i ymgysegru o'i wirfodd i'r ARGLWYDD heddiw?"

⁶ Yna rhoddodd arweinwyr y teuluoedd, penaethiaid llwythau Israel, capteiniaid y miloedd a'r cannoedd, a swyddogion y brenin i gyd offrwm gwirfodd. ⁷ Rhoesant at waith tŷ Dduw bum mil o dalentau aur, deng mil o ddariciau, deng mil o dalentau arian, deunaw mil o dalentau pres a chan mil o dalentau haearn. ⁸ Yr oedd pob un a feddai emau gwerthfawr yn eu rhoi yn nhrysdordy tŷ'r ARGLWYDD a oedd dan ofal Jehiel y Gersoniad. ⁹ Yr oedd eu haelioni yn achos llawenydd i'r bobl am eu bod yn offrymu i'r ARGLWYDD o'u gwirfodd ac â chalon berffaith.

Dafydd yn Bendithio'r ARGLWYDD

¹⁰ Yr oedd y Brenin Dafydd hefyd yn llawen iawn. Bendithiodd yr ARGLWYDD o flaen yr holl gynulleidfa a dweud, "Bendigedig wyt ti, ARGLWYDD Dduw Israel ein tad, o dragwyddoldeb i dragwyddoldeb. ¹¹ I ti, Arglwydd, y perthyn mawredd, gallu, gogoniant, ysblander a mawrhydi; oherwydd y mae popeth yn y nefoedd ac ar y ddaear yn eiddo i ti; ti, ARGLWYDD, biau'r deyrnas, ac fe'th ddyrchafwyd yn ben ar y cwbl. ¹² Oddi wrthyt ti y daw cyfoeth ac anrhydedd, a thi sy'n arglwyddiaethu ar bopeth; yn dy law di y mae nerth a chadernid, a thi sy'n rhoi cynnydd a chryfder i bob dim. ¹³ Yn awr, ein Duw, moliannwn di a chlodforwn dy enw gogoneddus.

¹⁴ Oherwydd pwy wyf fi a'm pobl i fedru rhoi o'n gwirfodd fel hyn? Canys oddi wrthyt ti y daw popeth, ac o'r eiddo dy hun y rhoesom iti. ¹⁵ Dieithriaid ac alltudion ydym ni yn dy olwg, fel ein holl hynafiaid; y mae ein dyddiau ar y ddaear fel cysgod, a heb obaith. ¹⁶ ARGLWYDD ein Duw, eiddot ti yw'r holl gyfoeth hwn a phopeth arall a roesom o'r neilltu i adeiladu tŷ iti er anrhydedd i'th enw sanctaidd. ¹⁷ Gwn, fy Nuw, dy fod yn profi'r galon ac yn ymhyfrydu mewn cyfiawnder. Â chalon uniawn yr offrymais o'm gwirfodd yr holl bethau hyn; ac yn awr gwelais dy bobl sydd wedi ymgynnull yma yn offrymu iti yn llawen ac o'u gwirfodd. ¹⁸ ARGLWYDD Dduw Abraham, Isaac, ac Israel, ein tadau, cadw'r dyhead hwn yng nghalon dy bobl am byth, a thro eu calon atat. ¹⁹ Rho galon berffaith i Solomon fy mab, iddo gadw dy orchmynion, dy dystiolaethau a'th ddeddfau, a'u gwneud bob un, ac iddo adeiladu'r deml a ddarperais i."

²⁰ Dywedodd Dafydd hefyd wrth yr holl dyrfa, "Yn awr bendithiwch yr ARGLWYDD eich Duw." Yna bendithiodd yr holl gynulleidfa ARGLWYDD Dduw eu hynafiaid trwy ymostwng ac ymgrymu i'r ARGLWYDD ac i'r brenin. ²¹ Trannoeth aberthasant i'r ARGLWYDD ac offrymu iddo boethoffrymau, sef mil o ychen,

Project 2

As a group

Read 1 Chronicles 29:1-22, the story of the dedication of the temple

Examine the attitudes to wealth and possessions that are present within this account.

1 Chronicles 29

¹King David said to the whole assembly, 'My son Solomon, whom alone God has chosen, is young and inexperienced, and the work is great; for the temple will not be for mortals but for the LORD God. ² So I have provided for the house of my God, so far as I was able, the gold for the things of gold, the silver for the things of silver, and the bronze for the things of bronze, the iron for the things of iron, and wood for the things of wood, besides great quantities of onyx and stones for setting, antimony, coloured stones, all sorts of precious stones, and marble in abundance. ³ Moreover, in addition to all that I have provided for the holy house, I have a treasure of my own of gold and silver, and because of my devotion to the house of my God I give it to the house of my God: ⁴ three thousand talents of gold, of the gold of Ophir, and seven thousand talents of refined silver, for overlaying the walls of the house, ⁵ and for all the work to be done by artisans, gold for the things of gold and silver for the things of silver. Who then will offer willingly, consecrating themselves today to the LORD?'

⁶ Then the leaders of ancestral houses made their freewill-offerings, as did also the leaders of the tribes, the commanders of the thousands and of the hundreds, and the officers over the king's work. ⁷ They gave for the service of the house of God five thousand talents and ten thousand darics of gold, ten thousand talents of silver, eighteen thousand talents of bronze, and one hundred thousand talents of iron. ⁸ Whoever had precious stones gave them to the treasury of the house of the LORD, into the care of Jehiel the Gershonite. ⁹ Then the people rejoiced because these had given willingly, for with single mind they had offered freely to the LORD; King David also rejoiced greatly.

David's Praise to God

¹⁰ Then David blessed the LORD in the presence of all the assembly; David said: 'Blessed are you, O LORD, the God of our ancestor Israel, for ever and ever. ¹¹ Yours, O LORD, are the greatness, the power, the glory, the victory, and the majesty; for all that is in the heavens and on the earth is yours; yours is the kingdom, O LORD, and you are exalted as head above all. ¹² Riches and honour come from you, and you rule over all. In your hand are power and might; and it is in your hand to make great and to give strength to all. ¹³ And now, our God, we give thanks to you and praise your glorious name.

¹⁴ 'But who am I, and what is my people, that we should be able to make this freewill-offering? For all things come from you, and of your own have we given you. ¹⁵ For we are aliens and transients before you, as were all our ancestors; our days on the earth are like a shadow, and there is no hope. ¹⁶ O LORD our God, all this abundance that we have provided for building you a house for your holy name comes from your hand and is all your own. ¹⁷ I know, my God, that you search the heart, and take pleasure in uprightness; in the uprightness of my heart I have freely offered all these things, and now I have seen your people, who are present here, offering freely and joyously to you. ¹⁸ O LORD, the God of Abraham, Isaac, and Israel, our ancestors, keep for ever such purposes and thoughts in the hearts of your people, and direct their hearts towards you. ¹⁹ Grant to my son Solomon that with single mind he may keep your commandments, your decrees, and your statutes, performing all of them, and that he may build the temple for which I have made provision.'

²⁰ Then David said to the whole assembly, 'Bless the LORD your God.' And all the assembly blessed the LORD, the God of their ancestors, and bowed their heads and prostrated themselves before the LORD and the king.

mil o hyrddod, mil o wŷn, ynghyd â'u diod-offrymau a llawer iawn o aberthau dros holl Israel. ²² Buont yn bwyta ac yn yfed o flaen yr ARGLWYDD y diwrnod hwnnw â llawenydd mawr.

Gweddi a Pharatoi

1. Offrymwch waith y sesiwn i Dduw mewn gweddi
2. Cynlluniwch eich paratoi ar gyfer Sesiwn 2
Rhannwch Lyfr y Diarhebion rhwng y grŵp. Dylai pob aelod fod â 2-4 pennod o'r llyfr i edrych trwyddynt cyn y sesiwn nesaf.